

BF-906

Seat No. _____

M. Com. (Sem. II) Examination

March/April – 2014

Cost Accounting : Paper-2.41

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ (૧) પૂર્ણ એકમોની ગણતરી કરો. ૧૪

અર્ધતૈયાર માલ શરૂઆતનો સ્ટોક ૮૦૦૦ એકમો ૬૦% પૂર્ણ
કુલ પ્રક્રિયામાં દાખલ કરેલ એકમો ૪૦,૦૦૦ બીજી પ્રક્રિયામાં
તૈયાર એકમો લઈ ગયા ૪૨,૦૦૦ આખરે સ્ટોક ૨૦૦૦
એકમોનો છે જે ૪૦% પૂર્ણ થયા છે.

(૨) દેવ્યાંશિ લિ. નો પડતરના હિસાબો મુજબ નફો ૨,૦૦,૦૦૦
છે. નાણાકીય હિસાબો મુજબ નફો શોધો. વહીવટી ખર્ચની વધુ
વસૂલાત ૪૦૦૦, વ્યાજ મળ્યું ૨૦૦૦ રિરેક્ટરની ફી ૧૬૦૦૦
રૂ. કારખાના ખર્ચની ઓછી વસૂલાત ૨૦૦૦

(૩) કામગીરી માપનની પદ્ધતિના ફાયદા જણાવો.

(૪) બિનસંકલિત હિસાબી પદ્ધતિ મુજબ આમનોંધ લખો.

(૧) માલસામાનની ખરીદી ૪૦,૦૦૦

(૨) ઉત્પાદન વસૂલ થયેલ વહીવટી ખર્ચ ૧૦,૦૦૦

- (૫) રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦ની કરાર કિંમતના ૮૦% કામ પૂર્ણ થયું છે.
પ્રમાણિત કામ રૂ. ૭,૦૦,૦૦૦ છે. કરારના કુલ ખર્ચા
૫,૬૦,૦૦૦ થયા હોય તો બિનપ્રમાણિત કામની પડતર શોધો.
- (૬) બિનપ્રમાણિત કામના મૂલ્યાંકનની રીતો સમજાવો.

૨ આર્યન લિ. તમને પ્રક્રિયા 'B'ને લગતી માર્ચ.૨૦૧૩ના મહિનાની ૧૪
નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે.

(૧) ચાલુકામની શરૂઆતની બાકી કંઈ નહિ.

(૨) દાખલ કરેલા એકમો ૨૦,૦૦૦ એકમો રૂ.૩ લેખે

(૩) પ્રક્રિયા ખાતે ઉધારેલા ખર્ચા :

માલસામાન : ૨૯,૩૦૦

પ્રત્યક્ષ મજૂરી : ૪૨,૨૯૬

શિરોપરી ખર્ચા : ૮૪,૦૦૦

(૪) પ્રક્રિયામાં સામાન્ય બગાડ દાખલ કરેલ એકમના ૧%

(૫) સામાન્ય બગાડ એકમ દીઠ રૂ.૧ લેખે વેચ્યો.

(૬) અસામાન્ય બગાડના બધા એકમો ૩.૫૦ રૂ. મુજબ વેચ્યા હતા.

(૭) ચાલુકામની આખરબાકીઓ ૭૦૦ એકમો પૂર્ણતાની કક્ષા

માલસામાન ૧૦૦%

મજૂરી ૫૦%

શિરોપરી ખર્ચા ૫૦%

- (૮) તૈયાર એકમો : ૧૯,૦૦૦
 (૯) અસામાન્ય બગાડની પૂર્ણતાની કક્ષા:
 માલસામાન ૧૦૦%
 મજૂરી શિરોપરી ખર્ચા : ૮૦%

તૈયાર કરો :

- (૧) પૂર્ણ એકમોનું પત્રક
 (૨) પડતરનું પત્રક
 (૩) પ્રક્રિયા નું ખાતું
 (૪) અસામાન્ય બગાડનું ખાતું

૩ ગમે તે ત્રણ ટૂંકનોંધ લખો :

૧૪

- (૧) વ્યૂહાત્મક પડતર વિશ્લેષણ.
 (૨) આંતરપેઠી તુલના સમજાવો.
 (૩) સુરેખ આયોજનની મર્યાદાઓ.
 (૪) પડતર ઓડિટ.
 (૫) પડતરવત્તાના કરાર.
 (૬) પડતર અંકુશનું મહત્વ.

૪ કુંતાગ લિ.ના પડતર રેકોર્ડમાંથી નીચેની માહિતી પ્રાપ્ત થાય છે.
 તારીખ ૧-૪-૨૦૧૦ ના રોજ.

૧૪

વિગત	ઉધાર (રૂ.)	જમા (રૂ.)
માલસામાન ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	૧,૨૫,૦૦૦	
ચાલુકામ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	૭૫,૦૦૦	
તૈયાર માલ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	૨,૫૦,૦૦૦	
સામાન્ય ખાતાવહી હવાલા ખાતું		૪,૫૦,૦૦૦
	૪,૫૦,૦૦૦	૪,૫૦,૦૦૦

વર્ષ ૨૦૧૦-૧૧ માટે નીચેની માહિતી પ્રાપ્ત થાય છે.

	રૂ.
માલસામાનની ખરીદી	૩,૫૦,૦૦૦
ઉત્પાદન માટે આપેલ માલસામાન	૩,૯૦,૦૦૦
સમારકામ માટે આપેલ માલસામાન	૧૫,૦૦૦
મજૂરી	
ઉત્પાદકીય મજૂરી	૨,૦૦,૦૦૦
અન્ય ઉત્પાદકીય મજૂરી	<u>૫૦,૦૦૦</u>
આવક માલ ગાડાભાડું	૫૦૦૦
ઉત્પાદન ખર્ચા	૧,૫૦,૦૦૦
ઉત્પાદનમાં ફાળવેલા ઉત્પાદન ખર્ચા	૧,૮૦,૦૦૦
વહીવટી શિરોપરી ખર્ચા	૧૫,૦૦૦
વસૂલ કરેલા વહીવટી શિરોપરી ખર્ચા	૨૦,૦૦૦
વર્ષ દરમિયાન તૈયાર થયેલા માલની પડતર (૮,૦૦,૦૦૦)	૮,૦૦,૦૦૦
વેચેલ માલની પડતર	૧૦,૦૦,૦૦૦
વેચાણ શિરોપરી ખર્ચા	૧૦,૦૦૦
વેચાણ	૧૮,૦૦,૦૦૦

ઉપરની માહિતિના આધારે પડતરખાતાવાહી માં જરૂરી ખાતાં બનાવો.

તથા તા.૩૧-૩-૨૦૧૧ ના રોજનું કાર્યું સરવૈયું બનાવો.

અથવા

૪ (અ) મેસર્સ સ્તવન ઈલેક્ટ્રોનિકલ મોબાઈલ ઉત્પાદનના હિસાબી ૮
પત્રકોમાંથી નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી છે.

(૧) માલસામાન ની પડતર મોબાઈલદીઠ રૂ. ૯૦૦

- (૨) મજૂરી મોબાઈલદીઠ રૂ.૫૦૦
- (૩) મજૂરી ના ૬૦% કારખાના ખર્ચ ગણો.
- (૪) પ્રાથમિક પડતરના ૨૦% ઓફિસ ખર્ચ ગણો.
- (૫) ઉત્પાદિત એકમો અને વેચાણની સંખ્યા ૨૦૦૦
- (૬) મોબાઈલની વેચાણ કિંમત રૂ. ૪૦૦૦
- (૭) શરૂઆત કે આખરનો કોઈ પણ સ્ટોક નથી

પડતર ની માહિતીના આધારે પડતરનું પત્રક તૈયાર કરો.

નાણાંકીય હીસાબો મુજબ નીચે દર્શાવતું પત્રક બનાવો. ખરેખર ચુકવેલ કારખાના ખર્ચ ૧૨,૪૦,૦૦૦ અને ઓફીસ ખર્ચ ૧૨,૮૦,૦૦૦ છે. પડતરના પત્રક મુજબ નો નફો અને નાણાંકીય પત્રક મુજબ નફાનું મેળવણી પત્રક તૈયાર કરો.

૪ (બ) નીચેની માહિતી ૩૧-૩-૧૧ના રોજ પૂરા થતા માસ માટે ૬

માલસામાન ખાતાવાહી નિયંત્રણ ખાતું તૈયાર કરો.

માલસામાનનો શરૂનો સ્ટોક	રૂ. ૯૦,૦૦૦
માલસામાન ભંગારનું વેચાણ	રૂ.૨૫૦૦
માલસામાનની ખરીદી	રૂ.૧,૮૦,૦૦૦
આગથી નાશ પામેલ માલસામાન	રૂ.૫,૦૦૦
સમારકામ માટે આપેલ માલસામાન	રૂ. ૧૦,૦૦૦
ઉત્પાદન માટે આપેલ માલસામાન	રૂ.૧,૫૦,૦૦૦
માલસામાન સ્ટોર્સમાં પરત કરેલ	રૂ.૨૦,૦૦૦
માલસામાનના સામાન્ય બગાડ	રૂ.૨,૦૦૦

૫ લોપામુદ્રા લિ.નું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૨ ના રોજનું કાયું સરવૈયું નીચે ૧૪ મુજબ છે.

વિગત	ઉધાર (રૂ.)	જમા (રૂ.)
જમીન-મકાન	૪૪,૮૦૦	-
લેણદારો	-	૮,૪૦૦
રોકડ હાથ પર અને બેન્કમાં	૧૨,૬૦૦	-
ઉપાડ અને મૂડી	૧૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦
કરાર ખાતું		
મોકલેલ માલસામાન	૭૦,૦૦૦	
પ્લાટ (તા.૧-૪-૧૧)	૨૮,૦૦૦	
ચુકવેલ મજૂરી	૧,૦૫,૦૦૦	
પરચુરણ ખર્ચ	૭,૦૦૦	૨,૧૦,૦૦૦
કરાર આપનાર ખાતું		
(પ્રમાણિત કામના ૮૦% પ્રમાણે)		૧,૮૯,૦૦૦
કુલ	૨,૭૭,૪૦૦	૨,૭૭,૪૦૦

કરાર કિંમત રૂ. ૩,૫૦,૦૦૦ છે. કરાર તા ૧-૪-૨૦૧૧ના રોજ શરૂ થયો હતો.

કરાર ખાતે ઉધારેલ પ્લાન્ટ અને માલસામાનમાંથી રૂ.૨૮૦૦ ની કિંમતનો પ્લાન્ટ અને ૪,૨૦૦ની કિંમતનો માલસામાન જગ્યા પરથી ચોરાઈ ગયો છે. તા.૩૧-૩-૨૦૧૨ના રોજ રૂ. ૭,૦૦૦ની કિંમતનો પ્લાન્ટ સ્ટોરમાં પરત કરવામાં આવ્યો હતો. કરારની જગ્યા પર માલસામાનની કિંમત રૂ. ૩,૫૦૦ હતી અને કરેલા પણ પ્રમાણિત નહીં થયેલ કાર્યની પડતર રૂ. ૭,૦૦૦ હતી.

પ્લાન્ટ ઉપર વાર્ષિક ૧૦% લેખે અને જમીન -મકાન ઉપર વાર્ષિક ૨% લેખે ધસારો ગણાવામાં આવે છે. કરાર અંગે પરચુરણ ખર્ચ રૂ. ૩૫૦ ચુકવાના બાકી છે. રોકડના ધોરણે ૨/૩ નફા નુકસાન ખાતે લઈ જઈ કરાર ખાતું અને તા. ૩૧-૩-૧૨ ના રોજનું પાકું સરવૈયું પણ તૈયાર કરો.

અથવા

૫ સચીને તા. ૧-૧૦-૨૦૧૨ના રોજ ૧,૦૦,૦૦૦ એક મકાન ૧૪

બાંધવાનો કરાર લીધો આ કરારને લગતી તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૨ સુધીના ખર્ચા વિગેરેની માહિતિ નીચે મુજબ છે.

કામના સ્થળે મોકલેલ માલસામાગ્રી	રૂ. ૩૬,૦૦૦
મોકલેલા યંત્રો	રૂ. ૬,૦૦૦
ચુકવેલ મજૂરી	રૂ. ૩૦,૦૦૦
ચુકવેલ સીધા ખર્ચા	રૂ. ૨,૦૦૦
ચુકવેલ આડકતરા ખર્ચા	રૂ. ૧,૦૦૦
સ્ટોરમાં પરત કરેલ માલસામાગ્રી	રૂ. ૨,૦૦૦
૩૦-૧૧-૨૦૧૨ના રોજ ૨૦૦૦ની કિંમતના વેચેલા યંત્રો	રૂ. ૧,૮૦૦
પ્રમાણિત કામ	રૂ. ૮૦,૦૦૦
મળેલ રોકડ	રૂ. ૭૦,૦૦૦
પૂરા થયેલા પણ પ્રમાણિત નહીં થયેલા કામ	રૂ. ૧૦,૦૦૦
૩૧-૧૨-૨૦૧૨ના રોજ માલસામાગ્રી	રૂ. ૬૦૦

૩૧-૧૨-૨૦૧૨ના રોજનાં યંત્રો	રૂ.૩,૦૦૦
ચુકવણીની બાકી મજૂરી	રૂ.૧,૦૦૦
ખાસ યંત્રોનું નુકસાન	રૂ.૫,૦૦૦

કરારનો ૨/૩ ભાગનો નફો મળેલ રોકડના ધોરણો ન.નુ. ખાતે લઈ જવાનો છે. સચીનની કરાર ખાતાવહીમાં જરૂરી ખાતા તૈયાર કરો અને પાકા સરવૈયામાં અસર જણાવો.

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to the right indicate full marks.

1 Write the answers of any four from the following :14

(1) Find out equivalent production from the following :

Opening stock work in progress 8000 units
(60% complete)

Units introduced in the process 40,000 units

Finished output units transferred to next process 42,000

Closing stock 2000 units 40% completed.

(2) Profit of Devyanshi Ltd. according cost Accounting Rs. 2,00,000. Find out profit according Financial Accounting as follows over absorption in administrative expense is 4,000;

Interest received Rs. 2,000, Director fees 16,000 under absorption of factory expense is 2,000.

- (3) Mention advantages of performance measuring techniques.
- (4) Write a journal entry according to non-integrated accounting system.
  - (1) Material purchased 40,000
  - (2) Administration overhead absorbed to production : 10,000
- (5) Find out the cost of uncertified work from following : Contract price 10,00,000 80% work has been done. While total cost of work is Rs. 5,60,000, certified work is Rs. 7,00,000.
- (6) Evaluate the methods of uncertified work.

2   Aryan Ltd. provides a detail of process 'B' of   14
March 2013 as follows :

- (1) Opening Balance of work in progress NIL
- (2) Unit introduced in process 20,000 each of Rs. 3
- (3) Cost incurred during March 2013
Materials 29,300
Direct Labour 42,296
Overheads : 84,000

- (4) Normal loss of process 1% of total input.
- (5) Value of normal loss unit Re. 1 each
- (6) Unit of abnormal loss were sold Rs. 3.50 per unit.
- (7) Closing work in progress 700 units.
Degrees of completion :
Materials : 100%
Labour : 50%
Overheads : 50%
- (8) Finished complete units 19,000
- (9) Degrees of completion of abnormal loss
Materials : 100%
Labour and overheads : 80%

Prepare :

- (1) Statement of equivalent production
- (2) Statement of cost
- (3) Process account
- (4) Abnormal Loss Account

3 Write short notes : (any **three**) **14**

- (1) Strategic cost analysis.
- (2) Interfirm comparison. Explain.
- (3) Limitations of Linear Programming.
- (4) Cost Audit.
- (5) Cost plus contract.
- (6) Importance of cost control.

- 4 The following balance appeared in the Books of 14
Kutang Ltd. in cost ledger as on 1.4.2010.

Particulars	Dr. (Rs.)	Cr. (Rs.)
Stores ledger Control A/c.	1,25,000	-
Work in Progress A/c.	75,000	-
Finished goods ledger control A/c.	2,50,000	
General Ledger Control A/c.	-	4,50,000
	4,50,000	4,50,000

The following information are given for the year
2010-11.

	Rs.
Purchase of Material	3,50,000
Material issued to production	3,90,000
Material issued to repairs	15,000
Wages :	
Productive wages	2,00,000
Unproductive wages	<u>50,000</u> 2,50,000
Carriage inward	5,000
Production overhead	1,50,000
Production overhead allocated to production	1,80,000
Administration overhead	15,000
Administration overhead recovered	20,000
Cost of finished goods during the year	8,00,000
Cost of sales	10,00,000
Selling overheads	10,000
Sales	18,00,000

From the above information prepare necessary
accounting cost ledger and prepare Trial Balance
as on 31.3.2011.

OR

4 (a) The following information has been obtained 8
from the records of M/s. Stavan Electronics a
manufacturers of mobile sets :

- (1) Material cost per mobile set Rs. 900
- (2) Wages per mobile sets Rs. 500
- (3) Charge 60% of wages as work expenses.
- (4) Charge 20% prime cost as office expenses.
- (5) Number of units manufactured and sold 2,000
- (6) Selling price per mobile set Rs. 4,000
- (7) There was no stock of material

Prepare a cost sheet showing profit as per costing records and statement showing profit as per financial records. Actual factory expenses were Rs. 12,40,000 and office expenses Rs. 12,80,000

Prepare a reconciliation statement of profit as per costing record and profit as per financial records.

(b) From the following information relating to 6
the month ending 31.3.11 of a factory prepare
Stores' Ledger Control account in Cost Ledger.

Control Account in cost ledger

Opening stock of Material Rs. 90,000

Sale of scrap of material Rs. 2,500

Material Purchased	Rs. 1,80,000
Material destroyed by fire	Rs. 5,000
Material used for repairs	Rs. 10,000
Material issued to production	Rs. 1,50,000
Material returned to suppliers from stores	Rs. 20,000
Normal loss of materials	Rs. 2,000

5 The following is the trial balance of Lopamudra Ltd. as on 31.3.2012 14

Particulars	Debit	Credit
Land Building	44,800	-
Creditors	-	8,400
Cash on hand and with Bank	12,600	-
Drawing and Capital	10,000	80,000
Contract Account :		
Materials supplied	70,000	
Plant (on 1.4.11)	28,000	
Wages paid	1,05,000	
Miscellaneous Expenses	<u>7,000</u>	
Contractor's A/c. (Cash received being 90% of the work certified)		1,89,000
	2,77,400	2,77,400

The contract price is Rs. 3,50,000. The contract was begun on 1.4.2011.

Of the plant and material charged of the contract plant costing Rs. 2,800 and material costing Rs. 4,200 were stolen away from the site on 31.3.2012, Plant costing Rs. 7,000 was returned to the stores the value of the material on the site was Rs. 3,500 and the cost of work done but not certified was Rs. 7,000.

Provide depreciation at 10% p.a. on plant and 2% p.a. land and building. Miscellaneous expenses for the contract amounting to Rs. 350 were outstanding. Prepare contract account after taking 2/3 profit on cash basis on profit and loss account and balance sheet as on 31.3.2012.

OR

- 5 Sachin undertook a contract on 1.10.2012 for 14 building for Rs. 1,00,000. The particulars of expenses etc. relating to the contract up to 31.12.2012 (31st December 2012) were as under :

	Rs.
Material sent on site	Rs. 36,000
Sent Plant	Rs. 6,000
Wages paid	Rs. 30,000
Direct expenses	Rs. 2,000
Indirect expenses	Rs. 1,000
Material returned to stores	Rs. 2,000

Plant costing Rs. 2,000 sold during 30.11.2012)	Rs. 1,800
Work certified	Rs. 80,000
Work completed but not certified	Rs. 10,000
Cash received	Rs. 70,000
Value of material as on 31.12.2012	Rs. 600
Value of plant as on 31.12.2012	Rs. 3,000
Outstanding wages on 31.12.2012	Rs. 1,000
Loss of special plant	Rs. 5,000

2/3 of profit for the contract on the basis of cash received is to be transferred to Profit and Loss Account.

Prepare necessary account and show effects in Balance Sheet.
